

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

BMP.0790.6.3.2025.MC

Pan
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

odpowiadając na pismo¹ Pana Rzecznika z 26 sierpnia 2025 r., stanowiące kontynuację sprawy dotyczącej *nowelizacji art. 61 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego*², uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

W pierwszej kolejności – w odniesieniu do nowelizacji art. 61 ust. 2 ustawy *Prawo o aktach stanu cywilnego* – pragnę poinformować, że został zainicjowany proces legislacyjny mający na celu zmianę powyższej regulacji. Propozycja zmiany została ujęta w projekcie ustawy o *zmianie ustaw w celu optymalizacji niektórych procesów w zakresie spraw obywatelskich*³. Projekt ustawy został skierowany do uzgodnień wewnątrzresortowych. Przedmiotem nowelizacji jest optymalizacja niektórych procesów obejmujących swoim zakresem kwestie pozostające w obszarze spraw obywatelskich, tj. dowodów osobistych, dokumentów paszportowych oraz rejestracji stanu cywilnego.

Należy wskazać, że celem projektowanych zmian ma być usprawnienie procesów z zakresu rejestracji stanu cywilnego, m.in. przez wprowadzenie rozwiązań adekwatnych do obecnych potrzeb społecznych w zakresie zamieszczania fikcyjnych danych ojca, tzw. danych krytych (uzależniając zamieszczanie takich danych od woli uprawnionych podmiotów, tj. osoby zgłaszającej urodzenie, matki dziecka, osoby przysposabiającej). Powyższe jest odpowiedzią na oczekiwania społeczne, a także uwzględnia postulaty Rzecznika Praw Obywatelskich oraz środowiska urzędników stanu cywilnego w kwestii odejścia od obligatoryjności zamieszczenia danych krytych w akcie urodzenia dziecka.

Na gruncie obowiązującego art. 61 ustawy *Prawo o aktach stanu cywilnego*, jeżeli nie stosuje się domniemania, że mąż matki dziecka jest ojcem dziecka, dane ojca zamieszcza się w sporządzanym akcie urodzenia w razie uznania ojcostwa albo sądowego ustalenia ojcostwa⁴. Jeżeli nie nastąpiło uznanie ojcostwa albo sądowe ustalenie ojcostwa, imię ojca wskazuje osoba zgłaszająca urodzenie. W przypadku braku takiego zgłoszenia w akcie urodzenia zamieszcza się imię ojca wybrane przez kierownika urzędu stanu cywilnego. Natomiast jako nazwisko ojca i jego nazwisko

¹ O sygn. VII.534.29.2025.AK

² Dz. U. z 2025 r. poz. 594, z późn. zm.

³ Dalej: „projekt ustawy”

⁴ Art. 61 ust. 1 ustawy *Prawo o aktach stanu cywilnego*

rodowe zamieszcza się nazwisko matki z chwili urodzenia dziecka, z adnotacją o wpisaniu nazwiska matki i wybranego imienia jako danych ojca⁵.

Należy wskazać, że ww. regulacja jest kontynuacją rozwiązań funkcjonujących jeszcze w poprzednich stanach prawnych. Miała ona na celu ochronę interesów dziecka w kwestii ukrycia jego nieustalonego pochodzenia w zakresie danych ojca, pozwalając tym samym na zrównanie statusu wszystkich dzieci w tym względzie. Z tego powodu przepis art. 61 ust. 2 ustawy *Prawo o aktach stanu cywilnego* przewiduje obecnie obligatoryjne wpisywanie do aktu urodzenia dziecka tzw. danych krytych, jeżeli nie zachodzi domniemanie pochodzenia dziecka od męża matki ani nie nastąpiło uznanie lub sądowe ustalenie ojcostwa. Obecnie instytucja danych krytych postrzegana jest często jako rozwiązanie archaiczne, nie zawsze już służące dobru dziecka.

W projekcie ustawy, w jego obecnym kształcie, zdecydowano się na wprowadzenie fakultatywności zamieszczania danych ojca w miejsce obecnego obligatoryjnego ich zamieszczania⁶, zależnie od woli odpowiednio osoby zgłaszającej urodzenie, matki czy przysposabiającego wyrażonej we wniosku. Jednocześnie dopuszczono, na wniosek osoby, której akt dotyczy lub jej przedstawiciela ustawowego, możliwość sprostowania aktów stanu cywilnego sporządzonych przed dniem wejścia w życie nowych regulacji.

Z poważaniem
z up. Magdalena Roguska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

⁵ Art. 61 ust. 2 ustawy *Prawo o aktach stanu cywilnego*

⁶ dot. art. 61 ust. 2, art. 67 ust. 5 i art. 71 ust. 3 ustawy *Prawo o aktach stanu cywilnego*